

 تاریخ : زمان : ۸۰ تعداد صفحه : ۴	اداره آموزش و پرورش منطقه امتحانات (نوبت دوم) سال تحصیلی	نام درس : فارسی ۱ پایه : دهم رشته : شماره کارت :
نام دبیر : نمره : امضاء :	کلاس :	نام و نام خانوادگی :
ردیف هر کس در جوانی دانش بیاموزد ، [از نظر پایداری] چون نقش روی سنگ است ((پیامبر اکرم (ص)) .		
۱/۵ ۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۵	الف (قلمرو زبانی (۷ نمره) ۱- معنای واژگان مشخص شده را بنویسید . الف) دست معلّم از <u>وَقَب</u> حیوان روان شد . ج) زمین آهنین شد ، سپهر <u>آبنوس</u> ر) کاو چو خود پنداشت <u>صاحب دلق</u> را ب) دیده سیه کرده شده <u>زهره</u> در د) چو رعد خروشان یکی <u>ویله</u> کرد ز) تاریخ ، <u>مشیت</u> باری تعالی است . ۲- در عبارات زیر نادرستی املائی را بیابید و تصحیح کنید . الف) بنیانگزار مؤسسه ، اعضای شورای سیاست گذاری را معرفی کرد . ب) در خطاب آدمی ناطق بُدی در نوای طوطیان حازق بُدی ج) از خوان تو بسی خوردم و از قریب نوازی تو بسی آسودم . د) خَلَفِ سدقِ نیاکان هنرور خود بود . ۳- املائی درست را از کمانک انتخاب کنید : الف) (صدر - صدر) دکان ب) (قنای - غنای) خالق ۴- نوع « واو » (عطف یا نشانه ربط) را در هریک از عبارت های زیر مشخص کنید : « من و کلفت خانه کمک کردیم و تن او را از زیر کرسی بیرون آوردیم . » ۵- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید : الف) <u>ناگهان</u> ، جوانی را دید نابینا که بر <u>خاک</u> افتاده است . ب) ای <u>سرور</u> باران ها و فصل ها / تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد . ۶- پسوند « وش » در کلمه « خواجه وش » به چه معناست ؟ ۷- زمان فعل زیر را تعیین کنید و معادل امروزی آنها را بنویسید : الف) همی رفت : ،	الف (

۰/۵	۸- مُمال واژه های مقابل را بنویسید : الف (رکاب ب) سلاح	
۰/۲۵	۹- نقش دستوری مصراع دوم چیست ؟ « گشت یکی چشمه ز سنگی جدا <u>غلغله زن ، چهره نما ، تیز پا</u> »	
۰/۵	۱۰- از میان کلمات زیر ، ترکیب وصفی و اضافی را مشخص کنید : الف (شرافت خاک ب) برترین حماسه	
۰/۵	۱۱- در عبارت زیر یک جمله ساده و یک جمله غیر ساده ، مشخص کنید : « دریادلان صف شکنی هستند که دل شیطان را از رُعب و حشت می لرزانند و در برابر قوّه الهی آنان هیچ قدرتی یارای ایستایی ندارد. »	
۰/۲۵	۱۲- در گروه کلمه مقابل ، هسته را مشخص کنید: « سَرور آزادگان »	
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	(ب)
۰/۷۵	۱- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید : الف (حرفی به کارش بود . ب) کمر بند خود را بست . ج) لب را به دندان گزید .	
۰/۵	۲- نوع آرایه به کار رفته در عبارات زیر را بنویسید : الف (انشایی می ساخت و با <u>صدای گرم</u> و رسا می خواند. ب (در چراغ دو چشم او زد تیغ نامدش کشتن <u>چراغ</u> دریغ	
۰/۷۵	۳- کلمات مشخص شده در هر عبارت ، نماد چیست ؟ الف (<u>خوشه های گندم</u> می رویند . ب) ای سَرور <u>باران ها</u> و <u>فصل ها</u>	
۰/۵	۴- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید : الف (مؤثرترین شیوه ای که مولوی در « مثنوی معنوی » از آن بهره می گیرد ، است. ب (هرگاه در بیان ویژگی و صفت چیزی ، زیاده روی و بزرگ نمایی شود ، در زبان ادبی به این کار می گویند.	
۰/۵	۵- در ابیات زیر نوع جناس ها را مشخص کنید : الف (می نمود آن مرغ را هرگون شگفت تا که باشد کاندرا آید او به گفت ب (کار پاکان را قیاس از خود مگیر گرچه باشد در نبشتن شیر و شیر	

(ج)

۶- ابیات زیر را کامل کنید :

الف (از این خطّه نغز پدرام پاک

ب) از این مرز فرخنده مرد خیز

ج)

د)

جهان شد از ایشان پُر از گفت و گوی

نگهبان دین ، حافظ کشورند

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱-منظور از « گندم نمای جو فروش » چه کسانی است ؟

۲- در درس « چشمه و سنگ » پس از رسیدن به دریا چه تغییری در نگرش و نحوه تفکر « چشمه » ایجاد شد ؟

۳- قَبّانی در این بخش از شعرش بر چه نکته ای تأکید دارد ؟

« ای که ردای حسین بر دوش داری / و خورشید کربلا را در برداری » .

۴- در بیت « آمد آورد پیش خیر فراز / گفت گوهر به گوهر آمد باز » مقصود از گوهر اول و دوم چیست ؟

۵- مولوی در بیت زیر ، آدمی را از چه چیزی برحذر می دارد؟

« چون بسی ابلیس آدم روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست »

۶- فردوسی در ابیات زیر ، گردآفرید را با چه ویژگی هایی وصف کرده است ؟

الف (کمان را به زه کرد و بگشاد بر / بُد مرغ را پیش تیرش گذر

ب (کجا نام او بود « گردآفرید » / زمانه ز مادر ، چنین ناآورد

۷- در بیت زیر ، بر چه مفهومی تأکید شده است ؟

« جز از جام توحید ، هرگز ننوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من »

۸- با توجه به ابیات زیر ، چرا رستم از رهام برآشت ؟

« چو رهام گشت از کشانی ستوه / بیچید زو روی و شد سوی کوه

تهمتن برآشت و با طوس گفت / که رهام را جام باده است جفت »

۹- ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید :

الف (معلم مشوّش بود ، از در ناسازی صدا برداشت .

ب (ای کاش عظمت در نگاه تو باشد و نه در آن چیزی که بدان نگاه می کنی .

۰/۵

ج) شر به سبب خبث طینت آن را نپذیرفت .

۰/۵

د) در برابر قوّه الهی هیچ قدرتی یارای ایستایی ندارد .

۰/۵

ر) راست به مانند یکی زلزله داده تنش بر تن ساحل یله

۰/۵

ز) فرود آمد از دژ به کردار شیر کمر بر میان ، بادپایی به زیر

۰/۵

ژ) در دکان بودی نگهبان دکان نکته گفتی با همه سوداگران

۰/۵

و) دیده آتشین من برکش و آتشم را بکش به آبی خوش

موفق و سربلند باشید

ردیف

پاسخنامه (کلید سئوالات)

(الف)

قلمرو زبانی (۷ نمره)

- ۱- الف (هر فرو رفتگی اندام چون گودی چشم ب) بسیار ترسناک ج) درختی که چوب آن سیاه ، سخت ، سنگین و گرانبهاست . (تیره و تار) د) فریاد زدن ، نعره زدن ه) درویش ر) خواست و اراده (۲ نمره)
- ۲- بنیانگذاز - حاذق - غریب نوازی - صدق (۱ نمره) ۳- صدر - غنا ۰/۵ ۴- عطف - ربط ۰/۵
- ۵- الف (قید - متمم ب) منادا ۰/۷۵ ۶- مانند (شباهت) ۷- می رفت = ماضی استمراری ۰/۵
- ۸- رکیب - سلیح ۰/۵ ۹- قید ۰/۲۵ ۱۰- الف (ترکیب اضافی ب) ترکیب وصفی ۰/۵
- ۱۱- دریادلان صف شکنی هستند که دل شیطان را از رُعب و حشت می لرزانند = غیر ساده و در برابر قوه الهی آنان هیچ قدرتی یارای ایستایی ندارد. = ساده ۰/۵ ۱۲- سرور = هسته

(ب)

قلمرو ادبی (۵نمره)

- ۱- الف (ایراد داشت / مشکل داشت ب) آماده شدن ج) تعجب کردن ۰/۷۵
- ۲- الف (حس آمیزی ب) استعاره ۰/۵
- ۳- الف (فراوانی نعمت ب) باران / پاکی و تازگی ، فصل ها / مراحل زندگی ۰/۷۵
- ۴- الف (تمثیل ب) اغراق ۰/۵ ۵- الف (شگفت / گفت جناس ناهمسان ب) شیر / شیر جناس همسان ۰/۵
- ۶- الف (وزین خاک جان پرور تابناک ب) کنام پلنگان دشمن ستیز ۱ نمره
- ج) به مردی به میدان نهادند روی د) که اینان ز آب و گل دیگرند . ۱ نمره

(ج)

قلمرو فکری (۸ نمره)

- ۱- دو رو (مغرور) ۰/۵ ۲- عظمت دریا را دریافت و به ناچیز بودن خود پی برد . ۰/۵
- ۳- به قیام و مقدس بودن جنوب لبنان اشاره دارد . ۰/۵
- ۴- گوهر اول = جواهر گوهر دوم = خیر ۰/۵ ۱- نباید فریب ظاهر افراد را خورد . ۰/۵
- ۶- الف (مهارت در تیراندازی ب) بی مانند بودن ۰/۵
- ۷- یگانه پرستی ۰/۵ ۸- چون رهام اهل جنگ نبود و جنگ را رها کرد و گریخت ۰/۵
- ۹- معنی و مفهوم ابیات و عبارات نظر دبیر ادبیات صائب است . ۴ نمره